

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
27.04.2020.- 01.05.2020.

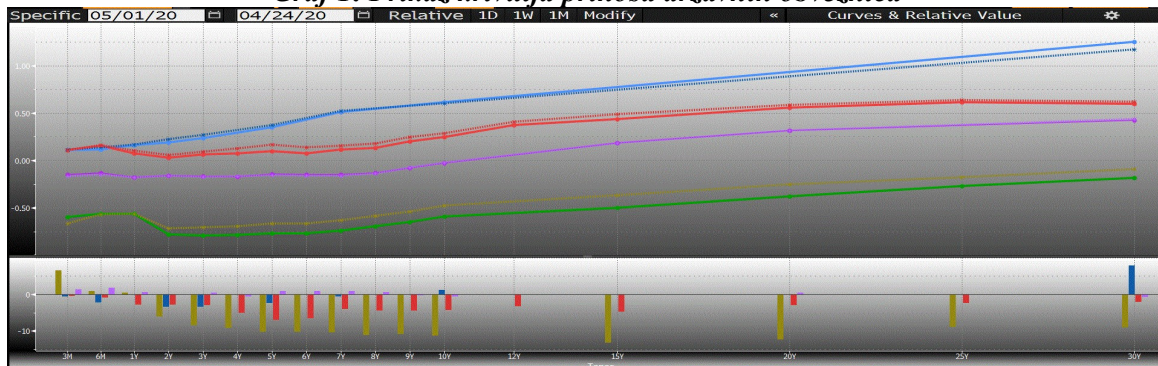
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	24.4.20		1.5.20		24.4.20		1.5.20		24.4.20		1.5.20		24.4.20		1.5.20	
2 godine	-0,71	-	-0,76	↘	0,22	-	0,19	↘	0,07	-	0,04	↘	-0,15	-	-0,14	↗
5 godina	-0,66	-	-0,76	↘	0,37	-	0,35	↘	0,17	-	0,10	↘	-0,15	-	-0,14	↗
10 godina	-0,47	-	-0,59	↘	0,60	-	0,61	↗	0,29	-	0,25	↘	-0,02	-	-0,02	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	24.4.20	-	1.5.20
3 mjeseca	-0,632	-	-0,567
6 mjeseci	-0,568	-	-0,550
1 godina	-0,543	-	-0,543

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznic

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.05.2020. godine (pune linije) i 24.04.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Evropski indeksi dionica su protekle sedmice bilježili rast pod uticajem vijesti o značajnijim mjerama centralnih banaka, ali i ponovnom otvaranju velikih ekonomija. Premijer Italije, koja je jedna od najviše pogođenih zemalja pandemijom u Evropi, Conte je izjavio da će ta zemlja početi sa ublažavanjem restriktivnih mjera 4. maja, sa ciljem ponovog pokretanja javnog života i ekonomije koja je u znatnoj mjeri imobilizirana pod uticajem pandemije koronavirusa. Takođe, Conte je upozorio da će eventualni drugi val infekcija uzrokovati porast smrtnih slučajeva i nepovratnu štetu ekonomiji. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch je smanjila dugoročni kreditni rejting Italije na BBB- sa BBB i kratkoročni rejting na F3 sa F2, dok je izgled promijenjen na stabilan sa negativnog. Fitch je naveo brojne faktore koji su prethodili smanjenju rejtinga, te je istaknut značajan uticaj pandemije koronavirusa na ekonomiju i fiskalnu politiku te zemlje. Naime, Fitch prognozira smanjenje stope GDP-a Italije od 8% u tekućoj godini, s obzirom na pretpostavke da se virus može zadržati i u drugoj polovini godine, te je istaknuto da bi moglo doći do snažnog ekonomskog oporavka naredne godine. S druge strane, Institut Ifo je objavio da bi se stopa GDP-a u Njemačkoj mogla smanjiti za 6,6% u ovoj godini te da se sektor proizvodnje u toj zemlji neće vratiti na nivoe prije pandemije do kraja 2021. godine. Prema saopštenju Ifo Instituta najveća evropska ekonomija je zabilježila pad za 1,9% u prvom kvartalu tekuće godine.

Vlada Njemačke je objavila prognoze prema kojima bi se stopa GDP-a u ovoj godini mogla smanjiti za 6,3%, dok bi oporavak mogao uslijediti u narednoj godini.

ECB je u skladu s očekivanjima, na sjednici UV održanoj proteklog četvrtka, zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%). ECB je saopćila da bi ekonomija eurozone mogla da se oporavi u drugoj polovini ove godine, ali i da je moguće da će tek krajem 2022. godine uspjeti da se povрати na nivo rasta zabilježen prošle godine, usljed pandemije koronavirusa. ECB je ostavila otvorena vrata za dodatnim stimulansima, uključujući i potencijalno kontraverzne kupovine obveznica sa kreditnim rejtingom ispod investibilnog nivoa. Suočena sa recesijom bez presedana, ECB je saopćila da će kreditiranje banaka učiniti dodatno povoljnim, ali je zadržala uslove koji se tiču programa kupovina obveznica nepromijenjenim. Prema podacima ECB-a, krediti kompanijama iz eurozone su se povećali u martu, dok su kompanije požurile sa hitnim finansiranjem usljed pandemije koronavirusa. Zvaničnici EU su izrazili podršku povećanju plana vladinih garancija za 100 milijardi EUR umjesto prvobitno planiranih 25 milijardi EUR, kako bi kompanije mogle skratiti radno vrijeme umjesto otpuštanja radnika.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 (G/G) - EZ	MAR	5,5%	7,5%	5,5%
2.	Indeks ekonomskog povjerenja - EZ	APR	73,1	67,0	94,2
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	APR	-22,7	-22,7	-11,6
4.	Stopa nezaposlenosti – EZ	MAR	7,8%	7,4%	7,3%
5.	GDP (Q/Q) – EZ (prelim.)	I kvartal	-3,8%	-3,8%	0,1%
6.	GDP (Q/Q) – Francuska (prelim.)	I kvartal	-4,0%	-5,8%	-0,1%
7.	GDP (Q/Q) – Austrija (prelim.)	I kvartal	-	-2,5%	0,2%
8.	GDP (Q/Q) – Španija (prelim.)	I kvartal	-4,3%	-5,2%	0,4%
9.	GDP (Q/Q) – Italija (prelim.)	I kvartal	-5,4%	-4,7%	-0,3%
10.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	APR	0,1%	0,4%	0,7%
11.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	APR	0,5%	0,8%	1,3%
12.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	APR	0,1%	0,5%	0,8%
13.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	APR	-0,8%	-0,6%	0,1%
14.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	APR	-0,3%	0,1%	0,1%

SAD

Protekla sedmice je održana sjednica FOMC-a na kojoj nije bilo izmjena aktuelne monetarne politike. Fed nije preduzeo dalje korake u promjeni referentne kamatne stope, planu kupovine aktiva ili kreditnim olakšicama. Predsjednik Feda Powell je izjavio da Fed neće žuriti sa povećanjem referentne kamatne stope te istakao da će snažno, proaktivno i agresivno koristiti čitav spektar alata za podršku privredi u ovom izazovnom vremenu, sve dok ne bude uvjerljivo da je ekonomija SAD čvrsto na putu oporavka.

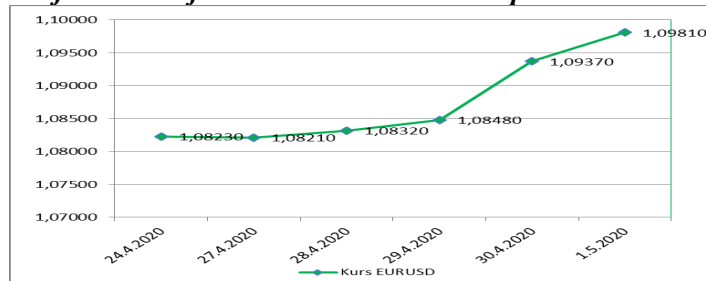
Najviši zvaničnici Trumpove administracije predviđaju snažan privredni skok u četvrtom kvartalu kako pandemija koronavirusa bude "blijedila", dok je ekonomski savjetnik predsjednika Trumpa Hassett upozorio da bi stopa nezaposlenosti mogla dostići nivo između 16% i 20%, dok bi GDP u drugom kvartalu mogao pasti za čak 30%-40% na godišnjem nivou, što su predviđanja u skladu sa prognozama Ureda za budžet sa Wall Streeta i Ureda za budžet Kongresa. Prema prošlosedmičnom objavljenom prvom preliminarom podatku, GDP SAD je tokom prvog kvartala zabilježio neočekivanu kontrakciju od 4,8% na kvartalnom nivou, što je najveća kontrakcija od kraja 2008. godine, dok je u prethodnom kvartalu zabilježena ekspanzija od 2,1%. U zajedničkom saopštenju Feda i Federalne korporacije za osiguranje depozita je istaknuto da je rok za komentarisanje smjernica plana sanacije koji su podnijele velike strane banke, uključujući Barclays, Credit Suisse i Deutsche Bank, produžen za 30 dana. Analitičari su stava da bi postepeno povlačenje Feda sa tržišta obveznica, kako se pandemija koronavirusa bude smanjivala a likvidnost povećavala, moglo smanjiti apetite investitora prema državnim obveznicama te uticati na rast dugoročnih kamatnih stopa u narednim mjesecima. Naime, Fed je kupio oko 1,3 biliona USD državnih obveznica od kada je prošlog mjeseca započeo plan za hitne slučajeve kako bi se riješili problemi likvidnosti na tržištu.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) – preliminar	I kvartal	-4,0%	-4,8%	2,1%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	25. april	3.500.000	3.839.000	4.442.000
3.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	18. april	19.476.000	17.992.000	15.818.000
4.	PCE deflator (G/G)	MAR	1,3%	1,3%	1,8%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	APR	87,0	86,9	118,8
6.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	24. april	-	3,3%	-0,3%

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0823 na nivo od 1,0981, što predstavlja rast kursa za 1,46% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Velike Britanije Johnson se početkom sedmice vratio na posao pod pritiskom svoje Konzervativne stranke kako bi se ublažile restriktivne mjere usljed zabrinutosti zbog efekata koje iste imaju na ekonomiju te zemlje. Johnson je pozvao Britance da se pridržavaju restriktivnih mjera koje su pomogle usporavanju rasta broja zaraženih i smrtnih slučajeva od koronavirusa, dok Vlada te zemlje planira sigurne načine za ponovno pokretanje posrnule ekonomije.

Uprava koja reguliše industriju finansijskih usluga u Velikoj Britaniji (FCA) je upozorila banke da ne koriste kredite za vrijeme pandemije kako bi prisilile klijente da zauzimaju pozicije u budućim ugovorima. Naime, iz FCA je saopšteno da izvještaji pokazuju da su neke banke koristile svoj kreditni odnos kako bi vršile pritisak na korporativne klijente da osiguraju uloge u vlasničkim mandatima, a transakcije bi mogle uključivati prikupljanje kapitala te izdavanje obveznica.

BoE je suočena sa gotovo nemogućim zadatkom, a to je da na sastanku koji se održava 7. maja postavi brojeve na skali recesije uzrokovane koronavirusom, kada, takođe, mora odlučiti hoće li proširiti svoj ionako ogroman program otkupa obveznica u iznosu od 645 milijardi GBP. Prije svega, BoE čeka da premijer Johnson odluči kada i na koji način će biti omogućeno korištenje budžetskih sredstava.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	APR	2,5%	3,7%	3,0%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	APR	32,8	32,6	32,9
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	MAR	0,7	-3,8	0,9
4.	Boj odobrenih hipotekarnih zajmova	MAR	58.000	56.200	73.700
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	MAR	-	8,1%	5,1%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,87523 na nivo od 0,87805, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2367 na nivo od 1,2506.

JAPAN

Početkom protekle sedmice je održana sjednica MPC BoJ na kojoj je donesena odluka o povećanju novčanih podsticaja i o neograničenom iznosu kupovina obveznica kako bi troškovi zaduživanja ostali niski. Ovim potezom BoJ se stavlja u red sa drugim vodećim centralnim bankama koje su oslobodile nevidene iznose novčane podrške, dok zdravstvena kriza produbljuje strah od globalne recesije. Na sjednici su donesene odluke da se povećaju kupovine komercijalnih vrijednosnih papira i korporativnih obveznica, da se aktivnije kupuju japanske državne obveznice te da se prošire posebne operacije finansijske podrške usljed pandemije koronavirusa. BoJ je, takođe, naglo smanjila svoje ekonomske prognoze te je istaknuto da se ne očekuje da će inflacija dostići ciljani nivo od 2% u naredne tri godine, sugerišući da će kratkoročni fokus biti borba protiv krize izazvane pandemijom. Istovremeno, guverner Kuroda je izjavio da će BoJ ustrajati na svom inflacijskom cilju od 2% uprkos izgubljenom zamahu u kretanju cijena. Ministar ekonomije Nishimura je saopštio da će Vlada raditi zajedno sa BoJ kako bi osigurala da Japan ne zapadne ponovo u deflaciju.

Planove Japana da poveća potrošnju za oko 20% vlastitog GDP-a pohvalila je predsjedavajuća MMF-a Georgieva te pozvala i ostale zemlje da učine svoj dio kako bi se pomoglo najsiriomašnjim zemljama.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

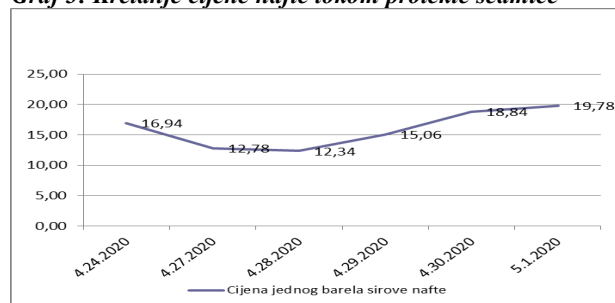
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAR	2,5%	2,5%	2,4%
2.	Maloprodaja (G/G)	MAR	-4,7%	-4,6%	1,6%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	MAR	-7,4%	-5,2%	-5,7%
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	MAR	-	-14,3%	0,7%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	APR	27,6	21,6	30,9
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	APR	43,7	41,9	44,8

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 116,40 na nivo od 117,33. JPY je aprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 107,51 na nivo od 106,91.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 16,94 USD (15,65 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je bilježila smanjenje pod uticajem ogromnih zaliha ovog energenta koje otežavaju vodećim proizvođačima da uravnoteže tržište smanjujući proizvodnju. Takođe, S&P Global Inc. je sugerisala svojim klijentima da „izbace“ sve svoje izloženosti u naftnim fjučersima za juni i juli izazivajući značajan pad cijene ovog energenta. Prema podacima EIA proizvodnja energije na godišnjem nivou u SAD je u prošloj godini, prvi put nakon 1957. godine, premašila potrošnju iste. Od sredine sedmice cijena nafte bilježi postepeni rast, nakon što je ministar za energetiku Rusije Novak izjavio da je Rusija u kontaktu sa SAD radi formalizacije dogovora o smanjenju proizvodnje ovog energenta. Takođe, sporazum OPEC+ koji je usvojen na hitnom sastanku 12. aprila, kojim je dogovoreno smanjenje obima proizvodnje je postao operativan 1. maja, što je dalo određeni podsticaj rastu cijene nafte krajem sedmice. Cijena nafte se i dalje nalazi na veoma niskim nivoima, a samo u prvom kvartalu ove godine cijena je izgubila 66,46% vrijednosti. Ovakve okolnosti bi mogle da podstaknu aktivnosti SAD da pomogne u stabilizaciji tržišta, iako ovi naponi možda dolaze prekasno i svakako neće biti bez prepreka, smatraju pojedini analitičari. Posljednji kolaps cijene nafte značajno povećava vjerovatnoću da će administracija predsjednika Trumpa smanjiti regulatorna opterećenja naftnoj industriji. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 19,78 USD (18,01 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 16,77%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.729,60 USD (1.598,08 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je bilježila pad do petka, kada je ponovo pokrenut rast cijene ovog plemenitog metala. Neke zemlje su početkom sedmice planirale da počnu sa postepenim ublažavanjem restrikcija koje su uvedene zbog pandemije, što je uticalo na pad cijene ovog plemenitog metala. Investitori su, u takvim okolnostima, pojačali ulaganja u nešto rizičniju aktivu što je vodilo daljem padu cijene zlata. Postepeni pad cijene zlata nastavljen je do četvrtka. Saopštenje Udruženja banaka Rusije je vjerovatno dalo podsticaje smanjenju cijene zlata. U ovom saopštenju je navedeno da Centralna banka Rusije ne vidi trenutnu potrebu ponovog pokretanja kupovine zlata za svoje rezerve. Udruženje je ranije od Centralne banke Rusije tražilo da nastavi sa kupovinama ovog plemenitog metala, s obzirom na to da je izvoz zlata znatno pogođen efektima pandemije koronavirusa, jer su zbog iste obustavljeni letovi za prevoz plemenitih metala. Krajem sedmice cijena zlata bilježi rast, nakon što su objavljeni loši podaci sa tržišta rada u SAD. Dodatni podsticaj rastu cijene zlata dale su izvještaje predsjednika Trumpa da je povećanje carina na uvoz iz Kine „sigurno opcija“ nakon što je optužio Kinu da je loše upravljala širenjem pandemije COVID-19. Državni sekretar Pompeo je podržao ove izjave Trumpa nakon što je izjavio da postoje značajni dokazi da je COVID-19 nastao u kineskoj laboratoriji, ali nije ukazao o kakvim se dokazima radi. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.700,42 USD (1.548,51 EUR). Cijena zlata je na sedmičnom nivou zabilježila pad za 1,69%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

